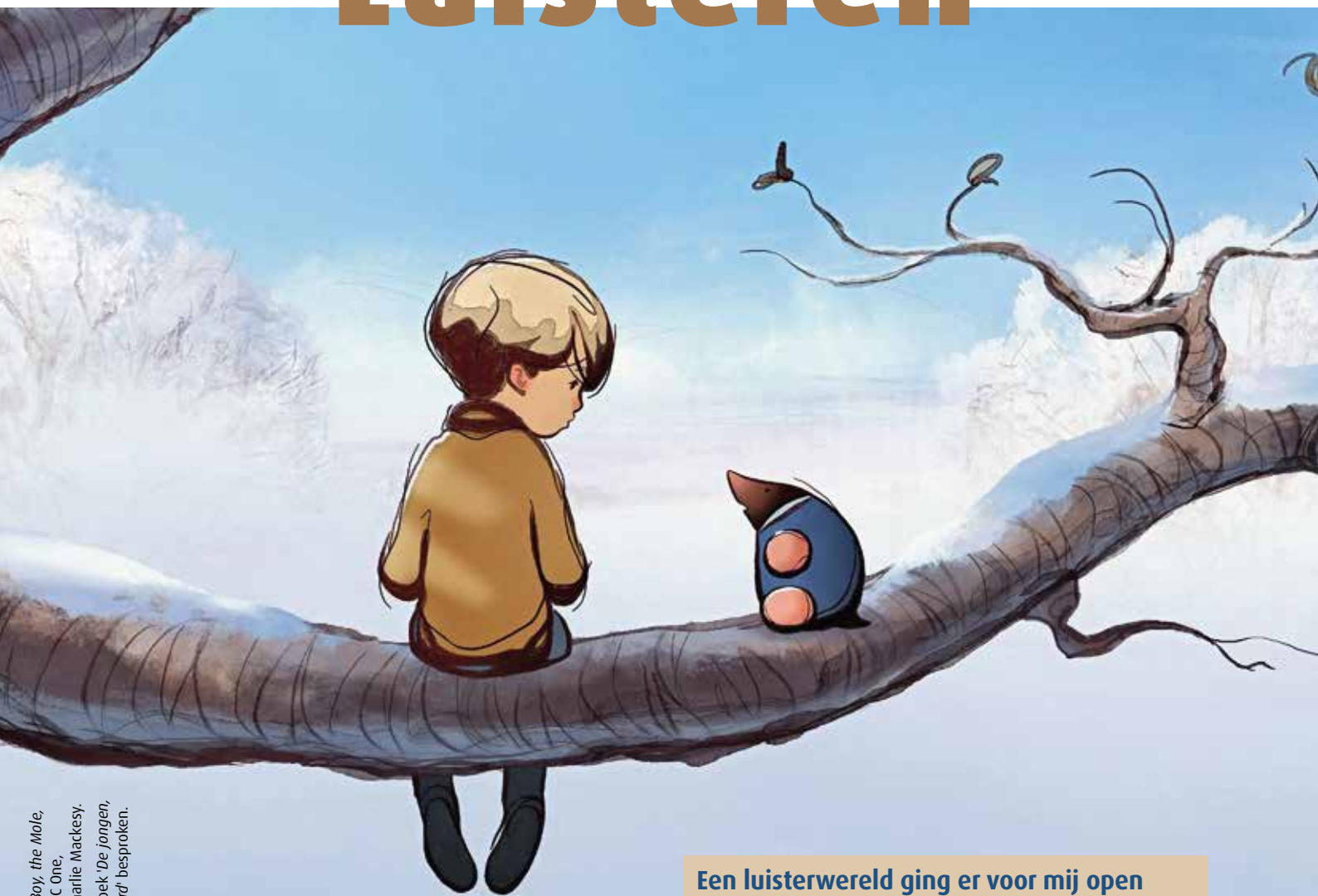

Luisteren

Illustratie uit de film 'The Boy, the Mole, the Fox and the Horse', BBC One, Radio Times Magazine, Charlie Mackesy. In Oke nr. 6, 2021, is het boek 'De jongen, de mol, de vos en het paard' besproken.

Een luisterwereld ging er voor mij open toen ik als 12-jarige jongen met mijn zelf-gebouwde radio de onzichtbare wereld van stemmen en muziek ontdekte. Praten de jongen en de mol vol bewondering daarover? ➤

Erik Flikkenschild
Mede namens de redactie van het Groene Boekje.

**Nogmaals
luisteren** 3

...met
je
hart 5

...naar ons
lichaam 11

Afstemmen 12

Colofon

Oke (Oegstgeester Kerkblad) is een uitgave van de Raad van Kerken Oegstgeest:
 Secr.: Jasper de Kogel, Carel Fabritiuslaan 27,
 2343 SE Oegstgeest, tel. 515 52 26
 e-mail: j.de.kogel@planet.nl

Redactie:

Koos van der Bruggen (voorzitter a.i.),
 Johan de Gier, Els van Leuken, Gerda Heslinga,
 Jochem Hemink, Lilian Hoogendoorn en
 Jacqueline van Arend-Koelman

Secr.: Gerda Heslinga, tel. 517 07 00

Adviserend lid namens de kerken:

ds. Rian Veldman / ds. Richtsje Abma

Bezorgdienst:

Gwenney Kouwenhoven (administratie) en

Ed Gijzenij (logistiek),

e-mail: BezorgdienstOke@gmail.com.

Wilt u geen Oke ontvangen?

Geef dit door aan de bezorgdienst.

Postabonnementen:

Wil Kwestro, Begoniaaan 14, 2343 XN, tel. 517

41 93, e-mail: johanwil.kwestro@casema.nl

Financiële administratie:

Jan Lanslots, Vincent van Goghlaan 2, 2343 RN,

tel. 517 57 54, e-mail: jan.lanslots@ziggo.nl

Bankrelaties:

NL65 INGB 0005 8563 89 en

NL13 ABNA 0566 9422 40

Vormgeving en realisatie:

Grafisch Buro Versteegen Vormgeving, Leiden

Opplage: 8.800 ex. huis-aan-huisverspreiding.

*Uw vrijwillige bijdrage is welkom,
 richtbedrag €35 per jaar.*

Volgende nummer

Het volgende nummer van Oke verschijnt op **30 september 2023**. Kopij daarvoor inleveren uiterlijk op donderdag **14 september 2023** vóór 15.00 uur. Uitsluitend per e-mail, met vermelding van uw naam, telefoonnummer en voorkeur rubriek.

Inleveradres kopij en gegevens rooster diensten en vieringen:

e-mail: RedactieOke@gmail.com

Het daaropvolgende nummer verschijnt op **28 oktober 2023**.

Deze Oke wordt ook geplaatst op de website van de Raad van Kerken. Ook is er een link op:

En nog steeds verwonder ik mij over wat ik niet met mijn zintuigen kan waarnemen, maar waar ik wel op af kan stemmen. Er is blijkbaar meer tussen hemel en aarde. Het is boeiend te volgen hoe de natuurkunde (kwantumfysica) steeds dichterbij de religie en spiritualiteit weet te komen, ze luisteren blijkbaar steeds beter naar elkaar. Mijn interesse voor religie en spiritualiteit maakt dat ik graag aansluit bij de bijeenkomsten in voorbereiding op het Groene Boekje.

Het thema voor het komende jaar is 'luisteren'. Maar wat bedoelen we daar nu precies mee in een tijd waar spreken de boventoon lijkt te voeren. Of om het met Jakobus 1:19-20 te zeggen: "Ieder mens moet zich haasten om te luisteren, maar traag zijn om te spreken." In de Haagse politiek lijkt het eerder omgekeerd, we polariseren en lijken niet meer in staat een oplossing te vinden voor belangrijke onderwerpen die het algemeen belang dienen.

Leo Buscaglia en paus Fransiscus

De essentie van luisteren komt mooi tot uiting in het gedicht van Leo Buscaglia (1924-1998) dat op de achterkant van het Groene Boekje staat gedrukt (en ook op pagina 3). Dit is vooral wat ik herken: 'Als je vraagt naar mij te luisteren en jij begint mij adviezen te geven doe je niet wat ik vraag... Als je denkt dat jij iets moet doen om mijn probleem op te lossen, dan laat jij mij in de steek, hoe vreemd dat ook mag lijken.' Gehoord worden is heel belangrijk, in feite een essentiële voorwaarde waarop de dialoog verder kan. Zwijgen is hier dan ook het spreekwoordelijke goud. Luisteren kun je ook als je in de natuur bent waar het

geluid van ruisende bomen en zingende vogels klinkt. Maar wat biedt de kerk hierin? Paus Franciscus zegt hierover: "De kerk moet een plaats van genade zijn die gratis wordt gegeven, waar iedereen zich welkom, geliefd, vergeven en aangemoedigd kan voelen om het goede leven van het evangelie te leiden". Binnen het christendom wordt met oecumene thans meestal het naar elkaar toegroeien bedoeld, het elkaar beter leren verstaan en samenwerken. Vooral ook naar buiten gericht, zou ik zeggen, luisteren naar mensen die daar behoefte aan hebben.

Veel activiteiten

Het programma is ook dit jaar weer boeiend en veelzijdig. Bijvoorbeeld het bij elkaar komen rond de eettafel: herfstmaaltijd, ontmoeting, Alpha-cursus voor levensvragen, wintermaaltijd. Muzikale ontmoetingen zoals Palmpasen, literair, de Taizé-vieringen of het kerstconcert. Of toch liever de theologische of culturele verdieping met inspirerende sprekers over Laudato Si', theologie en kolonialisme, de veertigdagentijd of meer luisterend lezen (*lectio divina*). Verdiepingsbijeenkomsten kunnen ook buiten Oegstgeest zijn: kloosterweekend of de reis naar Patmos. En er is ook ruimte voor ouders met hun jonge kinderen (kliederkerk) of ontmoetingen gericht op dertigers en veertigers (geloofsexpressie).

Tot slot een tip: vind de pdf van het Groene Boekje op raadvanerkenoegstgeest.nl en zet de meest aantrekkelijke bijeenkomsten in je agenda.

Wellicht ontmoeten we elkaar.

Tot ziens dus!

Raad van Kerken Oegstgeest

Luisteren, nogmaals luisteren en dan?

Oei, wat praten we graag. We reageren op alles, hebben wijze raad, geven goede adviezen en vertellen dat we zelf iets soortgelijks hebben meegemaakt. Daarom schaamde ik me na het lezen van onderstaand gedicht van de Amerikaanse schrijver **Leo Buscaglia (1924-1998)**

Jasper de Kogel,
 namens de PGO in de Raad van Kerken Oegstgeest

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
 en jij begint mij adviezen te geven
 dan doe je niet wat ik je vraag.*

*mijn problemen op te lossen,
 dan laat je mij in de steek,
 hoe vreemd dat ook mag lijken*

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
 en jij begint mij te vertellen waarom
 ik iets niet zo moet voelen als ik het
 voel,
 dan neem je mijn gevoelens niet serieus.*

*Dus, alsjeblieft, luister alleen maar naar
 me en probeer me te begrijpen.*

*En als je wilt praten, wacht dan even en
 ik beloof je dat ik op mijn beurt naar jou
 zal luisteren.*

*Als ik je vraag naar mij te luisteren
 en jij denkt dat je iets moet doen om*

Leo Buscaglia

Van de redactie

Luisteren, dat is het thema van deze Oke en dat van het Groene Boekje.

In onze lawaaige en haastige prestatie maatschappij hebben we vaak moeite de tijd en rust te vinden om naar jezelf, anderen en vooral naar de Ander echt te luisteren.

Luisteren is kennelijk niet meer vanzelfsprekend, maar een vaardigheid die oefening vereist. Voor jong en oud! En er blijkt behoefte aan te zijn: lees daarover in de diverse artikelen van deze Oke.

Persoonlijk

Ouderenadviseur

Het kunnen luisteren is een belangrijke eigenschap voor mijn werk als ouderenadviseur.

Een meneer waar ik een aantal keren geweest ben om te helpen met het ordenen van zijn administratie wilde ook hulp bij het opruimen van zijn kantoor. Om de week kwam ik langs om te helpen met het sorteren van zijn spullen. Tijdens onze bezigheden vertelde meneer allerlei verhalen tot hij op een keer zei: "Jij bent ook een rare vogel!". Ik schrok een beetje van zijn uitspraak en ik vroeg waarom ik een rare vogel ben. Zijn antwoord was 'omdat ik allerlei dingen aan jou vertel die ik aan bijna niemand heb verteld'. Onder andere door deze ervaring ben ik bewuster geworden van wat het belang is van luisteren en het er zijn voor iemand. Deze meneer heeft zich kwetsbaar durven opstellen en voelde zich gehoord.

Dit is een van de gebeurtenissen die mijn werk als ouderenadviseur zo mooi maakt. Ik vind dat ik één van de mooiste banen heb. De gesprekken die ik met ouderen heb zijn interessant, soms intens, soms moeilijk, maar vaak zijn mensen blij dat er iemand langskomt die naar hen wil luisteren. Soms vallen er stiltes in een gesprek en dat is goed, omdat de mensen kunnen nadenken wat ze eigenlijk willen zeggen en focussen op de vragen die gesteld worden.

Goed luisteren geeft de ander de ruimte om gehoord te worden en niet de leegte te vullen met mijn eigen stem. Ik wil verbonden zijn met de ander en luisteren met empathie en zonder oordeel. Dienstbaar opstellen doe je vanuit je geloof. Op deze manier zien we in elk persoon een beeld van God.

Adinda Heemskerk,
 ouderenadviseur van Radius / Sociaal Team Oegstgeest

Met **Hart** en **Ziel...**

...20 jaar cantrix in de PGO

Pauline Verkerk neemt op 8 oktober afscheid in de zondagochtenddienst in de Regenboogkerk, na 20 jaar in dienst te zijn geweest als cantrix in de PGO. Een terugblik. Ik laat Pauline aan het woord.

Lilian Hoogendoorn

ven. De structuur van de kerkdienst gaf steeds voldoende inspiratie en mogelijkheden voor passende muziek voor koor en gemeente. Voor mijzelf is de muziek in de dienst altijd heel belangrijk geweest en daar heeft een cantorij een duidelijke rol in. Tijdens de repetities probeer ik de zangers te stimuleren

om hun stem gezond te gebruiken, de tekst die gebruikt wordt doorleefd te vertolken en naar elkaar te luisteren en daardoor één geheel te worden. Als dirigent luister je naar de koorklank en zoek je tips om die te optimaliseren en fouten te voorkomen – altijd in een goede sfeer, want iedereen zingt tenslotte voor zijn plezier’.

Dank!

‘Nog altijd vind ik vocale en instrumentale muziek een belangrijk aspect van het samen vieren, maar het is voor mij nu toch tijd om een stap opzij te zetten. De kerkmuzikale praktijk en de zangers van de PGO-cantorij zijn een deel van mijn leven en dat zal ik vanzelfsprekend missen. Ik bedank alle zangers, organisten en predikanten met wie ik heb mogen samenwerken voor hun inzet en toewijding’.

kerstmusicals en natuurlijk de medewerking aan de kerkdiensten met zang en Orff-instrumentarium. Maar uiteindelijk liep het aantal kinderen toch terug. In januari 2016 viel het doek definitief voor de jeugdcantorij. Dat vond ik moeilijk. Ik heb zelf als kind ervaren hoe verrijkend het is om muzikaal actief te mogen zijn in de kerkdiensten.

De cantorij-Zuid werd na de sluiting van de Pauluskerk omgedoopt tot Regenboogcantorij. In 2018 kwam er een fusie tussen de Willibrord- en de Regenboogcantorij, omdat er nog maar in één gebouw tegelijk diensten gehouden werden. Dit nieuwe verband werd de PGO-cantorij, waar ik nu afscheid van neem’.

Mooi werk met amateurzangers

‘De praktijk van het werken met amateurzangers was mij op het lijf geschre-

cantorij-Zuid zat plotseling zonder dirigent en zocht snel een invaller. Mijn voorwaarde was dat ze ondertussen verder zouden zoeken naar een bevoegde kandidaat en dat hebben ze gedaan, maar... de uitslag van het proces was dat ze liever met mij verder wilden gaan. Het werken met de cantorij als dirigent in plaats van als zanger beviel mij ook wel, dus ben ik de opleiding kerkmuziek/koordirectie gaan doen’.

Beroepsmusicus

‘Beroepsmusicus was ik al (als fluitdo-cent) en werken met groepen en creatieve processen had ik geleerd tijdens mijn opleiding tot muziektherapeut’.

Gloriedagen

‘Deze vliegende start is nu 20 jaar geleden. In die 20 jaar is er veel gebeurd. De jeugdcantorij kende glorie dagen met musicals als Jona, adventszangspelen,

Muzikale start

‘Mijn geschiedenis met de kerkmuziek in de Hervormde Gemeente Oegstgeest en later de PGO is lang. Ik ben geboren en getogen in Oegstgeest en zong als meisje van 7 al in de toen kort daarvoor opgerichte jeugdcantorij onder leiding van Egbert van Goor. Deze kerkmuzikale start heeft mij gevormd. Ik ben met korte tussenpozen altijd betrokken gebleven bij de kerkmuziek in de Groene Kerk en later in de PGO, ook bij de volwassenencantorij’.

Cantor van de jeugdcantorij

‘In mei 2003 ben ik als cantor voor de jeugdcantorij aangesteld, naast Theo Goedhart, en in september 2003 ben ik gaan vervangen bij wat destijds cantorij-Zuid heette’.

Nog geen kerkmusicus, maar toch...

‘Ik was toen nog geen kerkmusicus, maar

Onder de loep... ...luister met je hart

‘Een goed verstaander heeft maar een half woord nodig’. Natuurlijk betekent verstaan nog niet dat iemand luistert. Maar mijn aandacht is gewekt door het halve woord.

Natasja van Essen,

directeur van christelijke basisschool Joris de Witte in Haaswijk (Oegstgeest)

Kinderen zijn niet altijd in staat om precies te verwoorden wat ze willen vertellen. Soms willen ze het niet eens vertellen. Voor de leerkrachten en professionals die met de kinderen werken een schone taak om goed naar de kinderen te luisteren, juist naar datgene wat ze niet vertellen.

Wanneer een kind moeilijk gedrag vertoont spreken wij, als professionals, hierover met elkaar. We vragen ons af wat dit kind wil vertellen met zijn gedrag. Wat zegt dit kind ons? We dienen dus goed te ‘luisteren’ naar het gedrag en misschien wat minder naar de woorden.

Ik zelf noem dit graag ‘luisteren met je hart’. Ik ben begaan met de kinderen en wil ze graag verder helpen in hun ontwikkeling, zodat zij klaar zijn voor hun deelname aan de maatschappij. Dat kan, zeker in de huidige maatschappij, een hobbelige weg met veel grote en kleine uitdagingen zijn. Als leerkracht doe je ertoe. Kinderen vinden soms juist bij de leerkracht een luisterend oor, waar ze dat nergens anders vinden of willen.

Zo heb ik zelf eens een leerling gehad die venijnig gedrag vertoonde naar klasgenootjes en moeilijk was te motiveren voor haar werk. Ook thuis was zij erg opstandig en moeilijk te motiveren. Toch zag ik

duidelijk een lief kind dat ten diepste wel wilde. Ik heb deze leerling grondig geobserveerd en gesproken. Door haar te laten vertellen kon zij aangeven hoe zij alles om haar heen beleefde. Ik heb constant geluisterd zonder oordeel en haar telkens bevestigd in haar gevoel en dat dit er mag zijn. Ook het gedrag vertelde mij vooral dat deze leerling kampte met pijn en angst. Later bleek dat deze leerling dyslexie en dyscalculie had en dus echt geen plezier had in de cognitieve vakken. Ik heb samen met haar een tekenles voorbereid, die zij vervolgens met de klas heeft mogen uitvoeren. Zij kwam volledig in haar creatieve kracht. Haar eigenwaarde steeg enorm en het gedrag van deze leerling veranderde aanzienlijk.

Het is zo verleidelijk om niet verder te kijken of te luisteren dan het gedrag. Dan kom je ook niet verder dan consequenties van dit gedrag. De kern blijft echter onaangeroerd. Luisteren gaat dieper dan de woorden die worden gezegd. Luisteren is verbinding zoeken met de ander. Oprecht geïnteresseerd zijn in de ander. En vooral niets willen invullen of oplossen.

lossen.

In de bijbel staat dat God het hart aanziet. Dus luister met je hart en probeer te ‘horen’ wat iemand in zijn hart beweegt en aanzet tot zijn gedrag.

Een nieuw seizoen staat voor de deur

Bij het verschijnen van deze OKe is voor velen van ons de vakantie alweer achter de rug. Hopelijk kunt u zich nog laven aan fijne herinneringen van die vakantie.

Wij waren in Frankrijk en tijdens een reisdag met ons campertje stopten we voor een lunchpauze in het Noord Franse plaatsje Huppy, een dorp met zo'n 700 inwoners. Vaak vind je bij een kerk wel een parkeerplek; zo ook hier. Om de benen even te strekken maakten we een wandelingetje in het dorp en rond de kerk. Die bleek gesloten te zijn. Maar net toen we dachten onze reis te vervolgen werden we aangesproken door een man: "Willen jullie de kerk van binnen zien? Ik heb de sleutels bij me." Nou, dat leek ons wel wat". Hij liet ons de kerk zien en vertelde over de geschiedenis van het plaatsje. Generaal en oud-president Charles de Gaulle was er drie keer geweest. In de toren waar hij op drie niveaus een museumje had ingericht konden we daar foto's van zien. Op twee andere etages waren religieuze zaken en herinneringen aan het vroegere dorpsleven te zien. Al met al hebben we zo'n anderhalf uur genoten van een unieke rondleiding. Een onverwachte ontmoeting die een mooie herinnering opleverde. Ik hoop, dat ook u op een dergelijke manier het vakantiegevoel nog even kunt vasthouden of terughalen.

Vier. nu

Ik weet zeker dat ook voor onze pastoraal werker Sjoerd Zuidersma en zijn vrouw Mariëlle Arendse de zomer van 2023 een blijvend de herinnering zal opleveren. Op 23 augustus jl. vond hun kerkelijk huwelijk plaats in de St-Jeroenskerk in

Noordwijk. Als vicevoorzitter van het Parochiebestuur mocht ik het bruidspaar namens de parochie naar goed gebruik een huwelijksbijbel overhandigen. Nu wist ik dat Sjoerd natuurlijk wel een aantal bijbels heeft, maar ik vond er één die hij toch nog niet had: de Huwelijksbijbel in gewone taal. Langs deze weg wil ik hen van harte feliciteren met hun huwelijk en ik wens hen toe dat zij in deze bijbel inspiratie kunnen en mogen vinden om in verbondenheid met elkaar een gelukkig leven op te bouwen.

De maand september staat in het teken van de start van een nieuw seizoen. De startviering vindt in onze parochiekern plaats op zondag 3 september. Tijdens die viering wordt ons 'nieuwe' orgel ingezegend. Deze officiële ingebruikname wordt daarna afgerond met een concert om 13.00 uur. Op zaterdag 2 september wordt er voor de vele vrijwilligers in onze parochiekern een gezellige bijeenkomst georganiseerd, waarbij de inwendige mens niet wordt vergeten. Het is een goede zaak om onze vrijwilligers zo weer eens in het

zonnetje te zetten. We hebben in onze parochie weliswaar nog een vierkoppig pastoraal team, maar waar zouden ze/we zijn zonder de inzet van al die vrijwilligers. Op velerlei gebied zetten ze zich in om de parochie(kernen) op een goede manier in stand te houden. Ik wens ons allen een mooi, vruchtbaar seizoen toe, met elkaar en in optimale samenwerking met ons pastorale team.

Pim Kouwenhoven,

namens Pastoraatgroep en Beheercommissie, voorzitter BC

Wij gedenken...

...Elisabeth Anna (Lies) Wartna - Op 't Hoog, (schoon-)moeder, (over-)grootmoeder en zus. Lies werd op 16 februari 1926 in Haaren geboren en overleed op 15 juni in Den Haag. Haar uitvaart vond plaats op woensdag 21 juni in de H. Willibrordkerk. De dag erna werd Lies in besloten kring bijgezet in het familiegraf te Rijswijk.

...Jacoba Petronella Maria (Coby) Roessen, (schoon-)zus en tante. Coby werd op 21 september 1933 in Voorschoten geboren en overleed daar op 15 juni. De viering bij haar uitvaart vond plaats op woensdag 21 juni in de H. Willibrordkerk, waar na Coby is begraven op het kerkhof achter de kerk.

Mogen deze lieve doden rusten in Gods licht en vrede.

R.K. Parochie H. Augustinus - Parochiekern H. Willibrord

Rhijnegeesterstraatweg 35, 2341 BR Oegstgeest, tel. 517 53 04, e-mail: pastorie@willibrordoegstgeest.nl

Noodtelefoon voor ziekenzorg en bij overlijden: 06 49 42 32 42

Pastoraal team: pastoor R. Franken, tel. 402 9402/889 5138, e-mail: rochusfranken@outlook.com, diaken P.M. Winnubst, tel. 06 24 43 45 16, e-mail: pmwinnubst@gmail.com, pastor K. van Vliet, tel. 06 15 94 89 52, e-mail: ctm.van.vliet@planet.nl, pastoraal werker S. Zuidersma, tel. 06 21 59 39 36, e-mail: sjoerdzuidersma@gmail.com

Beheercommissie: Elly Eilers, e-mail: keilers@casema.nl

Pastoraatgroep: tel. 071 - 517 47 99, e-mail: vanleukenels@gmail.com

Secretariaat bereikbaar via tel. 517 53 04: Charlotte van Steijn en voor

kerkhofzaken Marianne Gerritsen, beiden op ma, di, do 9.00 - 12.00 uur

Rekening voor kerkbijdragen en misintenties: NL95 RABO 0138 4020 19

Voor een biechtgesprek kunt u telefonisch contact opnemen met pastoor Franken: 071 889 59 38.

www.willibrordoegstgeest.nl

Koninklijke onderscheiding voor de Inheems Surinaamse drs. ing. A.R. Artist

Op 9 augustus werd in Museum Volkenkunde in Leiden, tijdens de viering van de Dag van de Inheems een koninklijke onderscheiding uitgereikt aan onze parochiaan Reinier Artist.

Achtergrond

Reinier Artist (87) groeide op als Inheems kind van de Kari'na bevolkingsgroep in het dorp Bigi Poika in het Surinaamse oerwoud. Niemand in het dorp had eigen bezit. Het was vanzelfsprekend alles te delen en voor elkaar en de natuur te zorgen. Dat mensen niet boven de natuur staan, maar er deel van uit maken, is een zekerheid voor Inheems en de essentie van hun cultuur. De natuur en de sterren kom je tegen in hun taal, namen, omgangsvormen, vlechtwerk, beschilderd aardewerk, haakwerk en lichaamsbeschildering. Alles ademt natuur. Reinier wilde leren lezen en schrijven. Daarvoor moest hij naar de stad. Op zijn 14^e jaar onderging hij de mierenproef als initiatieritueel en daarna vertrok hij met de paters naar Paramaribo om naar school te gaan. Om zijn kost daar te verdienen werkte hij in de huishouding. Als het werk af was, mocht hij naar school. Soms was het eten op, die dag at hij dan niets.

Werzaamheden

Artist was een snelle leerling. Met zijn mulo-B vertrok hij in 1956 met de boot, opnieuw met hulp van de paters, naar Nederland om in Deventer op de Hogere Landbouwschool tropische bosbouw te studeren. Zijn haar was nog tot op de schouders, de paters hadden voor hem een winterjas tot de enkels laten maken. Na zijn studie bosbouw in Deventer wilde Artist landbouwprojecten voor Inheems opzetten, maar dat vond het toenmalige gouvernement een te duur plan. Na enkele jaren in de Surinaamse rijstbouw gewerkt te hebben, ging hij teleurgesteld terug naar Nederland om in Nijmegen culturele antropologie te studeren. Weer terug in Suriname slaagde hij er dankzij

zijn staat van dienst en een solide netwerk in, om met hulp van Nederlandse ngo's projecten voor onderwijs, landbouw en medische zorg te initiëren voor achtergestelde bevolkingsgroepen. Na de militaire coup van 1980 vluchtten Artist en zijn gezin langs verschillende routes terug naar Nederland waar hij zich onmiddellijk inzette voor sociale projecten. Via de Missie, Ontwikkeling en Vrede van de St Willibrordparochie zette hij zich in voor de kansarmen in Suriname, Ghana en Haïti, en in eigen omgeving voor opvang van daklozen.

Cultuurherstel in Suriname

In 1992 sloten het Nationaal leger, het Junglecommando en de Tucajana inheems vrede. Op verzoek van de verschillende Inheemse bevolkingsgroepen vertegenwoordigde Artist hen. Daarna

Acht jaar Laudato Si'

In 2015 schreef paus Franciscus zijn milieu-encycliek Laudato Si'. De paus roept alle mensen van goede wil op om met respect en eerbied om te gaan met de aarde en de armen. De ommekeer waar toe de paus oproept is ingrijpend: economie, politiek, maatschappij, ja ook de kerk, moeten gericht zijn op het behoud van de schepping, op het verbeteren van de levensomstandigheden van de zwaksten en op het welzijn van de generaties die na ons komen.

Is er een samenleving mogelijk waar evenwicht is en verbinding; tussen mens en omgeving, arm en rijk, plant en bebouwing? Onder leiding van Gwenny Kouwenhoven en Reinoud Kaasschieter

ging Artist meteen aan de slag om de schade te herstellen in zijn geboortestreek, veroorzaakt door een gewapende commandopost die daar vijf jaar gelegerd was tijdens de binnenlandse oorlog. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken ondersteunde hem. Reinier Artist heeft zich nooit beperkt tot inzet voor een enkele groep. Hij verbindt de verschillende Surinaamse en Nederlandse groepen en individuen. Hij weet betrokkenen zo te enthousiasmeren, te organiseren en te motiveren dat het werk licht wordt. Een man van verbinding, ontwikkeling en vrede. En eenvoud. Een man die zegt: *"Ik heb naar de mieren gekeken. Ik zag hoe ze leven, hoe ze hun sporen volgen, hoe ze samenwerken, vechten als het nodig is, standhouden en doorleven. Dat gaf me kracht, de kracht om op mijn 14^e jaar de mierenproef te doorstaan, de kracht om mijn dorp te verlaten. Ik lette op de warmte van de mieren. Toen voelde ik de steken niet meer. Zo werd ik een volwassen lid van onze groep en van de wereld."*

Citaat uit zijn boek: *Indiaans verhaal*, Walburg Pers 2016

Nel Wagner

bespreken we samen wat deze encycliciek betekent, voor de wereld maar ook voor jou. We bekijken de film 'The Letter' en proberen de vraag te beantwoorden: hoe kun je zelf zorgen voor de schepping?

Meer info over de encycliciek: de Nederlandse website van Laudato Si': <https://laudato-si.nl>

Datum/tijd: 11 oktober 2023, 20.00-

21.30 uur **Locatie:** Parochiezaal van de

Willibrordkerk in Oegstgeest. Ingang

achterom door de keukendeur

Toegang/aanmelding: gratis; graag van

te voren via

alpha.jozefkerk@hotmail.com of

06-21 68 03 15

Nazomer

Welkom terug van vakantie! Voor wie het zien wil is God overal, in de waterlelie in de sloot en in mooie luchten in de zomer. Ook in je eigen straat. Als een geheim dat zich nog niet prijsgeeft, in een praatje over de heg, of een schaalje druiven uit eigen tuin. Na de zomer zeggen mensen: o wat ben je gegroeid! Of ze zeggen: je bent niets veranderd. Het is de vraag wat beter is... Als het goed is, groeien we in vertrouwen. Daarom is het passend dat de liturgische kleur in de zomertijd groen is. Groen van groeien. Binnenkort komt het Groene Boekje uit, met daarin bijbelkringen, gespreksavonden en mooie bijeenkomsten. Hopelijk is er iets voor je bij. Heb je zelf ideeën of behoeften, laat het vooral weten!

De komende diensten

Op **27 augustus** vieren we de komst van twee nieuwe ouderlingen, Trijnie Koelé en Henk van der Meij, en het afscheid van ouderling-libero Mirjam Huizer. Ook verwelkomen we Maartje van den Heuvel als jeugdouderling. En we verwelkomen nieuwe taakdragers en bedanken mensen die een taak neerleggen.

Op **zondag 3 september** zullen er twee kinderen **gedoopt** worden:

■ Felien, zusje van Julius en dochter van Sander en Margretha van der Salm-Kiela. Sander en Margretha wonen nu iets meer dan een jaar in Nieuw Rhijnegeest. Ze woonden hier-

voor in Amsterdam waar ze door ds. Ruben van Zwieten betrokken waren bij zingeving op de Zuidas.

■ Anna, dochter van Hanneke Kuipers en Christiaan Pelgrim. Zij zijn sinds een jaar betrokken bij de PGO en wonen in de Stevenshof in Leiden. Met de ouders en hun families zien we uit naar een feestelijke viering van de doop van Anna en Felien!

Op **zondag 10 september** is het **startzondag** met als thema 'Ga je mee?' In dit thema passen allerlei subthema's: doe mee, zing mee, speel mee, luister mee. Centraal staat het verhaal van Jezus' roeping van de leerlingen met de uitdagende oproep 'Kom, volg mij!' (Matteüs 4: 18-22) Na een gezamenlijke start van de dienst gaan we uiteen en is er keuze uit allerlei verschillende workshops, voor alle leeftijden. Voor nadere informatie: houdt de gemeenteberichten en de website in de gaten. We noemen u vast dat de dienst van

1 oktober wordt voorbereid door mensen van de geloofsexpressie-kring. En op **8 oktober** is het afscheid van onze cantrix Pauline Verkerk.

Kinderen welkom

Elke zondag zijn kinderen welkom. Soms organiseren we spontaan iemand die aan de kinderen een verhaal vertelt in een aparte ruimte. Op startzondag (10 september) is er een speciale activiteit voor kinderen. Vanaf oktober is er op de eerste zondag van de maand kindernevendienst: 1 oktober, 5 november, 3 december in dit najaar. Op de middag van 29 oktober plannen we kliederkerk. Weet je welkom.

Meeleven

Het thema van het Groene Boekje dit jaar is: luisteren! Dit geldt ook in het meeleven met elkaar. Het mooiste geschenk dat we elkaar kunnen geven is tijd en aandacht en werkelijk luisteren naar het verhaal van de ander. Meeleven lijkt voor de meesten van ons heel bekend. De coronacrisis heeft aan het licht gebracht dat we in kerk en samenleving creatief zijn in het bedenken van nieuwe vormen van aandachtig en zorgzaam meeleven. Toch lukt het niet iedereen om mee te doen of om enige diepgang te bereiken. Ook is er stille eenzaamheid. En bovenal: het geschenk van de ontmoeting vraagt voortdurend om oefening in opmerkzaamheid. Laten we ons ook komend seizoen weer oefenen in werkelijk meeleven met elkaar.

Tenslotte

Alle kinderen en tieners wensen we een goede tijd toe in hun nieuwe klas en in het nieuwe schooljaar. Als het spannend is, deel het met mensen om je heen, laat ze je vertellen dat ze van je houden en dat het goed komt. Graag tot zondag of door de week!

Met een hartelijke groet voor alle lezers,
Rian Veldman en Richtsje Abma

Running Dinner op zaterdag 16 september

Het jaarlijkse Running Dinner is inmiddels een mooie traditie binnen de PGO-gemeente. Doe mee als kok, gast of beide. Ontmoet elkaar rond de maaltijd bij gemeenteleden thuis en raak in gesprek met personen, die je misschien nog niet zo goed kent. Iedere gang wordt op een andere plek geserveerd. Zo gaan we letterlijk in de benen. Voor vervoer kan worden gezorgd. We beginnen gezamenlijk in de Regenboogkerk en sluiten daar ook weer af met het dessert en koffie/thee. **Opgeven: kan tot en met 9 september** via de website: www.pgoegstgeest.nl, klik op Running Dinner.

Voor vragen: stuur een e-mail naar runningdinner@pgoegstgeest.nl of bel naar Marianne de Krou (06-45 01 39 88) of Pieter Kamphuis (06-17 76 82 44).

Voorbereidingsgroep Running Dinner

Zendingsbussen PGO

Per 3 september 2023 is de opbrengst van de zendingsbussen in de Regenboogkerk en later in de Groene Kerk gedurende het komende jaar bestemd voor Zuid-Afrika. Via Kerk in Actie worden daar ditmaal twee projecten gesteund:

■ De bijbel brengt arme boeren in actie. In de arme Zuid-Afrikaanse provincie KwaZulu Natal voelen veel inwoners zich ongezien en ongehoord. Dat frustrert en maakt passief. De Zuid-Afrikaanse organisatie ACAT weet daar verandering in te brengen. ACAT heeft als doel per jaar 400 nieuwe families te inspireren met bijbelse verhalen en in actie te komen. Er worden jaarlijks vijf gezinnen aan elkaar gekoppeld die in groepen leren samenwerken en weer tot actie komen om hun leven te verbeteren. Ze leren samen groentetuinen aanleggen en onderhouden, spaargroepen op te zetten en met hulp van vrijwilligers het geleerde toepassen, zodat de levens van volwassenen en kinderen verbeteren. Meer informatie: kerk in actie: de bijbel brengt arme boeren in Zuid-Afrika in actie.

■ Een toekomst voor kansarme kinderen in Pretoria. Project van Kinderen in de Knel.

In Pretoria in Zuid-Afrika is de armoede groot en hebben jongeren geen toekomst, want zij groeien op in gebroken gezinnen en gewelddadige wijken. Het gevolg is dat veel van deze jongeren hun school niet afmaken en daarna geen opleiding volgen en geen werk vinden. Zij worden geholpen door de christelijke organisatie PEN die hun huiswerk en examens begeleidt en hen sociale en creatieve vaardigheden aanleert die hen weerbaar maken. Ook wordt dit bereikt door hen te laten meedoen aan bijbelclubs en vakantiecampen.

De jaaropbrengst van de zendingsbussen wordt verdeeld over beide hierboven genoemde projecten. Uw giften zijn zeer welkom!

Meer informatie: Kerk in Actie; een toekomst voor kansarme kinderen in Pretoria in Zuid-Afrika.

Guusje Onderwaater,
(ZWO-)diaken Protestantse Gemeente Oegstgeest

PROTESTANTSE GEMEENTE OEGSTGEEST

Kerkenraad: Interim-voorzitter: dhr. H. (Hans) Hogerzeil, voorzitterkr@pgoegstgeest.nl
Scriba: mw. M. (Maureen) van den Brink, tel. 06 - 23 12 35 37, scribapgo@pgoegstgeest.nl
corr. adres: zie kerkelijk bureau
Bankrekeningnummers Prot. Gem. Oegstgeest:
NL17 INGB 0002 3412 94: PGO
NL94 INGB 0005 5235 45: Zending
NL87 INGB 0000 3734 56: Diaconie
NL96 INGB 0002 4050 56: Werelddiaconaat

KERKELIJK BUREAU

Haarlemmerstraatweg 6, 2343 LB Oegstgeest
Telefoon ma t/m vr van 9-17 uur: 06 -15 21 66 50
e-mail: kerkelijkbureau@pgoegstgeest.nl
Geopend op dinsdag en donderdag van 10-12 uur, verder op afspraak.

Ledenadministratie

Email: ledenadministratie@pgoegstgeest.nl
Administratie, reserveringen en andere zaken via het kerkelijk bureau

GEBOUWEN

Regenboogkerk:
Mauritslaan 12,
2341 EM Oegstgeest

Groene Kerk:
Haarlemmerstraatweg 6,
2343 LB Oegstgeest

Willibrords Erf:
Haarlemmerstraatweg 6,
2343 LB Oegstgeest

PASTORALE SECTIES

SECTIE ZUID-OOST

Predikant: ds. R. (Richtsje) Abma
Simon Vestdijklaan 14, 2343 KV Oegstgeest
Tel.: 06- 83 11 66 26
e-mail: richtsjeabma@gmail.com

SECTIE NOORD-WEST

Predikant: ds. R.C. (Rian) Veldman
Martinus Houttuynhof 73, 2341 PP Oegstgeest
tel.: 06 - 14 27 30 13,
e-mail: ds.r.veldman@pgoegstgeest.nl

Vijfmaal dank!

■ Dank voor de bloemen van de kerk tijdens de ziekte van mijn lieve man Ab.
■ Dank aan alle lieve mensen die kaarten ter bemoediging stuurden aan mijn man en mij. Hij en ik waren er door ontroerd.
■ Dank aan ds. Richtsje Abma voor het sturen van een zegen voor de laatste dagen van Ab. Ik heb die zegen voorgelezen toen Ab op 13 mei nog met een wijntje en een speech afscheid wilde

nemen van kinderen en kleinkinderen.

■ Dank voor het meeleven na het overlijden van Ab door middel van kaarten, brieven, mailtjes, bloemen en de aanwezigheid bij het afscheid van Ab in de Groene Kerk op 25 mei.
■ Dank voor de bloemen van de kerk ter bemoediging van mij op zondag 18 juni. Al die blikken van meeleven hebben mij en ons gezin getroost.

Marijke Visser-van Overeem

www.pgoegstgeest.nl

PROTESTANTSE GEMEENTE OEGSTGEEST

Bibliodrama

Komend seizoen wordt er weer bibliodrama gespeeld in Oegstgeest. Er zijn twee groepen. Misschien ook iets voor jou?

gebeurt de interactie eigenlijk vanzelf. Zo hebben we het dus niet óver een verhaal, maar zitten we door het spel er middenin. We maken er zelf onderdeel van uit.

Verhalen

Mensen vertellen elkaar verhalen. Zo hebben we ons eigen levensverhaal, met hoogte- en dieptepunten. Het is een oude en mooie traditie om ons eigen levensverhaal te spiegelen aan de grote verhalen, zoals onder andere bijbelse verhalen. Met bibliodrama vindt die spiegeling op een unieke manier plaats. We spelen namelijk een verhaal. Ieder vereenzelvigd zich met een rol in dat verhaal. Spelenderwijs komen zo je eigen levensverhaal en het gespeelde verhaal met elkaar in interactie. Spel en ernst gaan hand in hand.

Lichaam

Bij bibliodrama gaat het om het geheel van ons lichaam. Ons lichaam is de meest authentieke drager van ons eigen levensverhaal. Door een ander verhaal te spelen

startzondag op 10 september is er ook gelegenheid om kennis te maken met bibliodrama.

Neely de Ronde

neelyderonde@yahoo.com
verteller van verhalen;
begeleider bibliodrama

Bedankt voor uw hulp bij en giften voor Actie Vakantietas 2023!

Afgelopen mei heeft de taakgroep Diaconaat & Zending van de PGO een oproep gedaan via de OKe voor uw hulp

bij en giften voor Actie Vakantietas. Wij zijn enorm blij met de overweldigende belangstelling voor deze actie. Velen van

u hebben tasjes met speelgoed gevuld voor kinderen in kwetsbare gezinnen. Vele anderen hebben deze sympathieke actie ondersteund door een gift. Met uw hulp en steun hebben we 193 tasjes kunnen (laten) vullen, waarvoor heel veel dank! Graag doen we volgend jaar opnieuw een beroep op u!

Anna Louwerse, Guusje Onderwaater en

Herma Paupit

Taakgroep Diaconaat & Zending

COLLECTEN

Tekst: Maureen van den Brink

27 aug. – Bijbelvertalingen voor mensen in de voormalige Sovjet-Unie

Het IBT, (*The Institute for Bible Translation*) in Moskou vertaalt de bijbel, of gedeelten daarvan in de talen van de niet-Slavische volken van de voormalige Sovjet-Unie, inclusief Rusland. Daarnaast verzorgt het de uitgave en verspreiding van deze bijbelvertalingen. Deze vertaalprojecten worden voornamelijk gefinancierd met giften van particulieren, organisaties en stichtingen uit het buitenland. Er wordt hard gewerkt aan lokale fondsenwerving. Het IBT werkt vanuit een christelijke overtuiging en in samenwerking met kerken.

3 sept. – Werelddiaconaat: Israël, jongeren meer leren over mensenrechten

Jongeren in Israël hebben vaak weinig kennis van de politieke en historische realiteit van hun land. Met een speciaal onderwijsprogramma leert mensenrechtenorganisatie Rabbis for Human Rights jonge Israëli's – voor de aanvang van hun verplichte dienstdienst – meer over mensenrechten en welk plek deze in het Jodendom hebben.

10 sept. – Kinderen en jongeren: Goed voorbereid met jongeren op weg

Zijn jongeren de toekomst van de kerk? Nee, ze zijn waardevol om wie ze nu zijn. Daarom is het belangrijk ervoor te zorgen dat ze serieus worden genomen en zich thuisvoelen in de kerk. Onderzoek laat zien dat kerken die hier zorgvuldig mee omgaan aantrekkingskracht hebben op kinderen en jongeren. Daarom heeft de jeugdwerkorganisatie van de PKN seizoenspakketten gemaakt met materiaal voor jeugdgroepen, clubs en gezinnen.

17 sept. – Werelddiaconaat: Myanmar, jonge mensen verbeteren hun landbouwproductie

In het Zuidoost-Aziatische Myanmar helpt Kerk in Actie kwetsbare groepen om op eigen benen te kunnen staan. In 10 dorpen verwerken jonge moeders, jongeren en slachtoffers van gewapende conflicten, landbouwgewassen tot consumentenproducten. Pinda's worden verbouwd t.b.v. de productie van olie, gember wordt gedroogd en verkocht. Hierdoor groeit hun inkomen en kunnen zij een menswaardig bestaan opbouwen.

24 sept. – Zending: Syrië, kerk als plek van hoop en herstel

Door de jarenlange oorlog zijn veel religieuze gebouwen verwoest. Voor Syrië is het voortbestaan van de kerk van cruciaal belang voor de stabiliteit van het land. De kerk is hier letterlijk het middelpunt van de samenleving. Als zij weer is opgebouwd kan ze haar onmisbare taak weer oppakken.

Met een speciaal herstelfonds helpt Kerk in Actie kerken in Syrië op te bouwen. Herstel van kerken betekent hoop voor de toekomst.

Wij gedenken...

13 juni	dhr. Gijsbertus Jozef Louis van Willigenburg	98 j.
12 juli	mw. Martina Johanna Mak-Hoogendam (Tiny)	90 j.
22 juli	mw. Jeltje de Bondt-Verburg	95 j.
30 juli	mw. Willemina Geertje Baligje Braakman-Hak	73 j.
4 aug.	mw. Joke Kok-Brandt	92 j.

Zie voor de gedachtenis:
www.pgoegstgeest.nl

Wilt u het 'in memoriam' graag op papier ontvangen, neem dan contact op met de scribe van de Kerkenraad, en zij zorgt dat u de tekst via de post krijgt toegestuurd.

Luisteren naar de taal van ons lichaam

Het thema van deze OKe is Luisteren. Met Hanneke Maarse, lichaamsgericht therapeute, ga ik in gesprek. Luisteren staat aan de basis van haar professie.

Lilian Hoogendoorn

Kunnen we nog luisteren?

Lilian Kunnen we nog wel onbevangen luisteren? Er wordt zoveel gevonden, geoordeeld...

Hanneke Ja, ook ik ervaar dit en maak mij er zorgen over, alhoewel ik van mening ben dat er zeker ook geluisterd wordt. In het toepassen van lichaamsgerichte therapie begeleid ik mensen in het leren luisteren naar zichzelf en hun lichaam. Om lichaamsgerichte therapie toe te passen en te ervaren is luisteren een voorwaarde. In het bijzonder naar jezelf. Naar je lichaam, naar wat jouw lichaam je laat weten.

Ons lichaam kent onze geschiedenis. Het vertelt ons hoe het met ons is. Kunnen we er veilig en geborgen in wonen, voelt het zich gezien en gehoord? Het is een rijke bron van informatie die ons kan vertellen over waaraan wij ons hebben aangepast. Welke emoties en gevoelens we leerden onderdrukken. Ons emotionele geheugen bevindt zich in ons lichaam, en kan ons de weg vertellen naar onze oorspronkelijke levendigheid, onze talenten, ons zelfvertrouwen. Dit vertellen begint met het gewaarworden van hoe het nu met ons is.

Lilian Wat vertelt jouw lichaam je nu?
Hanneke Zo naar jezelf luisteren is niet altijd en niet voor iedereen gemakkelijk, omdat we signalen leerden negeren, of emoties onderdrukten. Dit kan velerlei oorzaken hebben, zoals het je niet gehoord of gezien voelen als kind, wat zich bijvoorbeeld laat zien in het zoeken naar een uitweg bij confrontaties. Door stilvallen, a.h.w. bevroren, daadwerkelijk

de benen te nemen, of te vechten. Maar ook het herhaaldelijk over grenzen gaan en uitgeput raken.

We kunnen deze patronen los leren laten als er een verlangen is naar iets anders, naar verbondenheid met onszelf. Dit verlangen kan een aanleiding zijn om in beweging te komen. Te onderzoeken, nieuwsgierigheid te prikkelen. Daar zijn verschillende manieren voor. Ik heb gekozen voor lichaamsgerichte therapie, omdat ik geloof dat ons lichaam een eigen taal heeft, onthoudt wat we doen, wat ons is overkomen, wat pijn doet, of juist vreugde brengt. En ons herinnert aan onze eigenheid. Dit vraagt om te leren luisteren naar wat het ons te vertellen heeft.

Een weg die ik samen met cliënten aanga, door in de eerste plaats te luisteren naar wat hen dwars zit, waar ze tegenaan lopen. En hoe dit voelbaar is in je lichaam. Mijn werkwijze gaat verder dan praten. Het betrekken van het lichaam in de begeleiding is waardevol vanwege het in ons lichaam aanwezige emotionele geheugen waar je met praten minder makkelijk bij komt. Respectvol en aandachtig gebruik ik aanraking in de begeleiding om bij die delen te komen die vast zijn gaan zitten.

Ik bied ondersteuning bij het leren uiten van emoties en/of het losser komen van pijnlijke herinneringen en negatieve gedachtenpatronen. Zo komen we vervolgens bij de kern: losser komen van je geschiedenis en gedragspatronen die in de weg zitten. Dichter bij je eigenheid. Om je zo beter te kunnen gaan voelen en beter te kunnen luisteren naar jezelf en anderen.

Hanneke luistert met lichaam, hart en ziel...

Afstemmen

Tijdens het koken luisteren we altijd naar muziek. We hebben verschillende playlists, net hoe onze stemming is. We zingen graag en hard mee, tot groot vermaak van iedereen die aanwezig is. Ook tijdens de vakantie speelt muziek een grote rol, de ukelele en gitaar zijn mee, mijn man en zwagers spelen en zingen graag samen. De schoonzussen en alle kinderen zingen graag mee.

ontstaat er altijd een samenzijn, een eenheid. En soms, tijdens het spelen en luisteren naar muziek, een heilig of ontroerend moment.

Zingen en muziek maken heeft alles te maken met goed luisteren. Stemmen van de instrumenten, afstemmen op elkaar, goed luisteren, of je de goede noten haalt, of je de juiste tegenstem inzet.

In 1 Kronieken 15 staat beschreven hoe David uit de Levitische families muzikale verwanten liet aantreden om de ark van God muzikaal de stad Jeruzalem in te begeleiden. Er staat dat ze met luide stem, onder begeleiding van muziekinstrumenten, harpen, lieren en cimbalen, vreugdeliederen konden zingen. In vers 20 staat dat er harpen bespeeld werden die in hoge toonsoort waren gestemd en 6 andere muzikanten speelden lager gestemde lieren. In een lange stoet gingen ze onder deskundige begeleiding achter de ark aan, van Obed-Edom naar Jeruzalem. Ze hebben geoefend, gestemd en dus veel geluisterd naar elkaar. Dan

Wanneer wij als familie zingen en spelen beleven we dat vaak ook, een moment dat we geraakt zijn of onder de indruk zijn van muzikaal talent. Luisteren en voelen. Ik kan me even inleven in het gevoel dat het volk Israël gehad moet hebben op dit heilige moment dat de ark van God op de juiste manier naar een heilige plek werd gebracht. Het moment dat de ramshoorn klinkt gaat dwars door je ziel. Je moet wel luisteren. Een heilig moment. Wat heerlijk dat Gods muziek heeft gegeven om grote momenten te omlijsten, om van te genieten, om naar te luisteren, om zelf te beleven.

Dankbaar voor de muzikale talenten die God ons geeft. Dankbaar voor alle muzikanten en luisteraars binnen onze gemeenten. Laten we blijven luisteren, naar elkaar en blijven afstemmen, dan

wordt die playlist steeds langer en de stoet die het beleeft en beluistert ook. Tot vreugde en ere wie ere toekomt!

Thera de Vries-Noordhuis

Beroepsproces

Begin juli brachten we een beroep uit op een jeugdpredikant, als aanvulling op het huidige professionele team en ter ondersteuning van het jeugdwerk in onze gemeente. De predikant heeft het beroep niet aangenomen, vanwege een gelijktijdig beroep in een andere gemeente. Het beroepsproces wordt in september weer opgestart.

Pauline Bos-van der Wel, scriba

Ontmoetingen

In het kader van onze lootjesactie vinden er nog steeds leuke ontmoetingen plaats. Tijdens een bezoek aan huis met koffie o.i.d. en/of een maaltijd of tijdens een wandeling of een museumbezoek. En sommigen doen samen spelletjes, net waar de belangstelling naar uit gaat. Een erg leuke manier om anderen (nader) te leren kennen!

Gave-kamp

Onlangs ging een aantal jongeren met drie begeleiders, waaronder onze predi-

kant, naar een zomerkamp van stichting Gave. Met vluchtelingenjongeren van allerlei nationaliteiten ging het – in groepen voor 13-16 jaar respectievelijk 17-22 jaar – over het thema *Welkom thuis!*. Een heel inspirerende ervaring! Zie meer over het kamp op pagina 16.

Wist u dat...

... van de 15 eindexamenkandidaten er 14 hun diploma haalden? Reden voor een boeket bloemen, ook voor die ene die helaas nog een poging moet wagen...

... en dat op onze kerkapp onder het kopje vakantiegroeten veel leden een korte impressie van hun vakantie gaven, al dan niet met foto's? Zo kunnen we ook daarin met elkaar meeleven.

Eke de Gier-van der Jagt

Onthulling jaarthema op startzondag

Op 27 augustus hopen we een nieuw kerkelijk seizoen feestelijk te starten – in vrijheid, biddend om Gods zegen. Met een groep van tien personen hebben we gebrainstormd over een nieuw jaarthema. In de dienst zullen we dit onthullen. Na de dienst maken we er ook een feestje van, dat we afsluiten met gezamenlijk eten en wellicht ook een sing-in. Aan alle leeftijden zal worden gedacht.

Wilbert van den Hout

(organisatie na de dienst)

ds. Pieter Kleingeld (kerkdienst)

Uit de gemeente

Op 25 juli werden André en Fae van Delft verblijd met de geboorte van Guus Arelis.

Eke de Gier-van der Jagt

Boekenbespreking

Anderen tevoorschijn luisteren - Luisteren 2.0, Bert Bakker Harthorend, Harry van de Pol

Twee boeken dit keer!

Alice Siepeling, pastoraal werker NGK

Anderen tevoorschijn luisteren - Luisteren 2.0

'Tevoorschijn luisteren' is een term van Bert Bakker. Hij is trainer in kerken die meer diepgang zoeken of iets willen veranderen. In 2013 al schreef hij het boek *Anderen tevoorschijn luisteren - Luisteren 2.0*. Het is heel goed bruikbaar in de toerusting van zorg- en hulpverleners, docenten en vrijwilligers. Persoonlijk vind ik de term een vondst en nog steeds prachtig. Ik heb het boek de afgelopen jaren met plezier gebruikt in avonden met gemeenteleden die groepen leiden of bezoekwerk doen, door bij de diverse luistervaardigheden opdrachten te maken en die in groepjes te oefenen.

Het blijft verrassend om te ontdekken hoe snel je denkt te weten wat de ander bedoelt en overgaat tot adviseren of overtuigen. Vaak blijkt dat de ander zich nog niet begrepen voelt en nog helemaal niet openstaat voor een advies, laat staan een correctie of bemoediging. Een andere valkuil in gesprekken is dat je eigenlijk een haakje zoekt in het verhaal van de ander om je eigen verhaal te kunnen doen. Als je na een vakantie iets moois van een dag in Corsica probeert uit te leggen, gaat er iemand overheen die zegt: "Zoiets had ik in de Ardèche ook." Vervolgens doe je een poging om het gesprek weer terug te buigen naar Corsica, maar je merkt dat er niet echt geluisterd wordt. In feite wacht de ander op een nieuw moment dat hij weer iets kan zeggen. Kortom, soms krijg je niet eens de kans om meer van jezelf te onthullen. Dan is het gesprek al gestolen.

Het overkomt ons allemaal, en het is niet altijd fout. Maar wie een spade dieper wil gaan, heeft echt voordeel bij het investeren in het leren luisteren met echte aandacht. Luisteren is dan dat je de ander uitnodigt om tevoorschijn te komen met zijn/haar

verhaal. Wanneer je reageert met reflecties, met normaliseren en/of focussen op een richting, win je aan diepgang. Niet alleen in pastorale gesprekken maar ook in terloopse gesprekken is dit mogelijk en toepasbaar.

Harthorend

Een goede aanvulling op het gastvrije luisteren van Bakker vind ik de luisterthermometer en het 'luisteren naar jezelf' uit het boek *Harthorend* van Harry van de Pol. Goed luisteren naar anderen begint bij luisteren naar jezelf. Wat staat er bij mij in de weg om goed te kunnen luisteren naar de ander? Wie goed opmerkt wat er tijdens het luisteren van binnen gebeurt en kan erkennen wat er te horen is, is vrij om te kiezen wat hij gebruikt om de ander tevoorschijn te luisteren. Hoe beter je snapt wat er in jou gebeurt, hoe beter je luistert. Soms wil je eigenlijk niet geven, maar zelf ontvangen. Ruimte geven aan de ander is de sleutel. Dat is de kern. Luisteren als een gastvrouw of -heer leidt tot vruchtbare ontmoetingen met diepgang. Luister dus eerst goed door. Dan kun je ook beter inschatten hoe en wanneer je iets van jezelf in het gesprek kunt inbrengen, zo geeft Bakker aan. Als je iets van jezelf wilt inbrengen, helpt het vaak om eerst toestemming te vragen. Het spreekt niet voor zich dat iemand naar advies wil luisteren.

Anderen tevoorschijn luisteren - Luisteren 2.0, Bert Bakker, ISBN 9789075569667, 2013, uitg. Ekklesia.
Harthorend, Harry van de Pol e.a., EAN 9789081616713, 2010, uitg. Vanbinnenuit.

Nederlandse Gereformeerde Kerk Oegstgeest

Samenkomsten: Duinzigtcollege, Wittenbachweg 23.
Predikant: ds. P. (Pieter) Kleingeld, Oude Rijsburgerweg 54, 2342 BC Oegstgeest, tel.: 06 42 87 38 60,

e-mail: pieterkleingeld@pm.me
Pastoraal werker: Alice Siepeling, e-mail: aliciesie@xs4all.nl, tel. 06 10 89 96 22
Voorzitter kerkenraad: Wouter Pieper, e-mail: voorzitter@ngkoegstgeest.nl, tel. 06 - 41 81 74 04
Scriba Pauline Bos-van der Wel

e-mail: scriba@ngkoegstgeest.nl
Contactadressen kolommen: Thera de Vries-Noordhuis, thera_noordhuis@hotmail.com en Eke de Gier-van der Jagt, gierennest.eke@kpnplanet.nl
Zie ook: facebook.com/ngkoegstgeest

www.ngkoegstgeest.nl

Diensten en vieringen

voor de periode van 26 augustus tot en met 29 september 2023

Protestantse Gemeente te Oegstgeest

Alle vieringen zijn ook op afstand te volgen via Kerkdienstgemist.nl

REGENBOOGKERK

zo 27 aug 10.00	ds. R. Abma, Ambtsdragerszondag
zo 03 sep 10.00	ds. R. Abma
zo 10 sep 10.00	ds. R.C. Veldman, Startzondag
zo 17 sep 10.00	ds. R. Abma, viering Maaltijd van de Heer , m.m.v. PGO-cantorij
zo 24 sep 10.00	ds. R.C. Veldman

GROENE OF WILLIBRORDKERK

Elke dinsdag	8.30	Dagwacht
--------------	------	----------

Autodienst

zo 27 aug	René Kammenga	06-22 19 81 22
zo 03 sep	Thijs Breet	06-12 55 44 78
zo 10 sep	Dirk Jan de Ruijter	517 61 58
zo 17 sep	Ed Noordijk	517 10 36
zo 24 sep	Conneke Mulder	517 68 56

DUINZIGTCOLLEGE

Nederlandse Gereformeerde Kerk

Voor actuele informatie: www.ngkoegstgeest.nl

Via deze website kan meegekeken worden.

zo 27 aug 10.00	ds. P. Kleingeld, Startzondag
zo 03 sep 10.00	ds. P. Kleingeld, Avondmaal
zo 10 sep 10.00	mw. Paulien Vervoorn
zo 17 sep 10.00	ds. Bart Noort (Voorburg)
zo 24 sep 10.00	ds. P. Kleingeld

Taizévieringen

zo 27 aug 19.00	Rehobothkerk
-----------------	--------------

R.K. PAROCHIE H. AUGUSTINUS PAROCHIEKERN H. WILLIBRORD

Het streamteam blijft livestream uit de parochiekernen verzorgen. Let op: de vieringen in de parochiekernen variëren in aanvangstijd: 9.30 uur (Katwijk en Willibrordus Wassenaar) en 11.00 uur (Oegstgeest en Voorschoten). Zie www.parochie-augustinus.nl voor de actuele livestream.

Voor een **biechtgesprek** kunt u telefonisch contact opnemen met pastoor Franken: 071 889 59 38.

Voor **vervoer naar de kerk** kunt u contact opnemen met mw. Gabriëlle Walter: 071 517 32 87.

21e zondag door het jaar

za 26 aug 19.00	Viering in Wassenaar
zo 27 aug 11.00	Eucharistie, pastoor R. Franken, Gemengd Koor

22e zondag door het jaar

za 02 sep 19.00	Viering in Wassenaar
zo 03 sep 11.00	Eucharistie, pastoor R. Franken, Dameskoor, inzegening van het nieuwe orgel orgelconcert

23e zondag door het jaar

za 09 sep 19.00	Viering in Wassenaar
zo 10 sep 11.00	Eucharistie, mgr. A. van Luyn sdb/ diaken P. Winnubst, Gemengd Koor

24e zondag door het jaar

za 16 sep 19.00	Viering in Wassenaar
zo 17 sep 11.00	Eucharistie, pastor K. van Vliet, Schola

25e zondag door het jaar

za 23 sep 19.00	Viering in Wassenaar
zo 24 sep 11.00	Eucharistie, pastor R. Franken, Schola

VAN WIJCKERSLOOTH EN RUSTENBORCH

De vieringen zijn op vrijdagochtend in de Grote Zaal. U kunt zich als vrijwilliger melden via 06 2894 8089 of judith.vandervis@marente.nl (di. en do.) of via 06- 1220 9191 of christa.vandersman@marente.nl (di.).

vr 8 sep 11.00	Katholieke viering
vr 22 sep 11.00	Protestantse viering
vr 06 okt 11.00	Katholieke viering
vr 20 okt 11.00	Protestantse viering

Bezinningscentrum KRUISPUNT Rivierduinen, locatie Oegstgeest

zo 27 aug 10.30	geen viering
zo 03 sep 10.30	mw. S. Poppe-Rienks
zo 10 sep 10.30	geen viering
zo 17 sep 10.30	mw. S. Poppe-Rienks
zo 24 sep 10.30	geen viering

PAULUSKERK, VOLLE EVANGELIEGEMEENTE

Zondagsdienst 11.00	Gerrie Schreuder
---------------------	------------------

REGENBOOGKERK, ADVENTKERK

Zaterdag 10.00	Bijbelstudie;
11.00	Eredienst

DORPSCENTRUM, St. Evangelische Gemeenschap (STEG)

zo 27 aug 10.00	P. Stolk, HI-Ambacht
zo 03 sep 10.00	W. v.d. Velden, Putten
zo 10 sep 10.00	P. v.d. Geest, Putten
zo 17 sep 10.00	W. v.d. Velden, Putten
zo 24 sep 10.00	B. v.d. Bosch, Veenendaal

Inzameladressen voor de Voedselbank

Inzameladressen Voedselbank Leiden / Katwijk met tijdstippen en plaatsen

- Prot. Gemeente Oegstgeest: Regenboogkerk, Mauritslaan 12
3^e zondag v.d. maand, 11.00 – 11.45 uur
Groene of Willibrordkerk, Haarlemmerstraatweg 4-6
3^e zondag v.d. maand, 11.00 – 11.45 uur, ook in Willibrords Erf Dorpscentrum, Lijtweg 9
3^e zondag v.d. maand, 11.00 – 11.45 uur, hal kerkgebouw
- R.K.-parochie H. Augustinus, parochiekern H. Willibrord, Rhijngheesterstraatweg 35
1^e zondag v.d. maand, 10.30 – 11.00 uur
- Ned. Geref. Kerk, Teylingencollege, locatie Duinzigt, Wijtenbachweg 23
1^e zondag v.d. maand, 11.00 – 11.45 uur
- Geref. Kerk (vrijgemaakt), Lijtweg 1
1^e dinsdagavond v.d. maand, 19.00 – 19.45 uur, hal kerkgebouw

Varia-agenda

Wereldjongerendagen Lissabon

Van Rotterdam via Parijs naar Lourdes

Op 24 juli stapten ruim tachtig deelnemers uit het bisdom op de bus voor de WJD in Lissabon. Bisschop Van den Hende reisde met hen mee. De reis gaat naar Parijs, waar de jongeren in de stad worden afgezet en het laatste stuk lopen naar de kerk Saint Pierre de Montmartre. Bisschop Van den Hende heet de deelnemers welkom. "Daar zijn we dan. Op onze pelgrimstocht die vandaag mag beginnen", zegt de bisschop in het openingswoord van de eucharistieviering. Aan het slot van de viering ontvangen de deelnemers de pelgrimszegen. Nadat de eerste nacht (van maandag op dinsdag) in de bus was doorgebracht zijn alle deelnemers blij met het hotel dat ze de tweede nacht hebben in Lourdes. De dag erop begint al om 7.30 uur met een eucharistieviering bij de grot.

Van Lourdes via de camino naar Burgos

In de middag lopen de deelnemers bij San Sebastián (Spanje) een stuk van de camino, de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela. Vrijdag 28 juli beginnen de WJD'ers met een eucharistieviering in de parochiekerk in Burgos.

Van Burgos naar Portugal

Daarna begint de busreis naar Portugal. De groep is te gast in de gemeenschap van de Heilige Drie-eenheid Covilhã. De jongeren worden er ondergebracht bij gastgezinnen. Maar eerst is er 's avonds in een van de dorpen (Tortosendo) een festival dat voor de 700 Nederlandse WJD-gangers wordt georganiseerd.

Weekend in bisdom Guarda

De Rotterdamse groepen vierten op zondag 30 juli de eucharistie op de plekken waar ze in gastgezinnen verblijven. Per bus reizen de WJD'ers daarna naar Serra da Estrela. Dit is de hoogste berg in Portugal. Op 2.000 meter hoogte parkeren de bussen en vindt op de vlakte een klein festival plaats. Alle nationaliteiten die te gast zijn in het bisdom Guarda komen

Activiteiten Raad van Kerken

Als het goed is heeft u inmiddels het nieuwe Groene Boekje gekregen met als thema **Luis-teren**. Daarin vindt u de activiteiten voor de komende periode.

Voor meer info zie elders in dit blad, het jaarprogramma (het Groene Boekje), en www.raadvankerkenoegstgeest.nl

Foto (c) Ramon Mangold / KatholiekLeven.nl

samen. Ook de bisschop van Guarda is deze middag aanwezig. Hij spreekt enkele woorden tot de jongeren waarin hij ze een goede verdere pelgrimage naar Lissabon wenst. Daarna is er nog meer muziek en wordt er veel gedanst. Om 20.00 uur is het festival voorbij. De jongeren gaan voor de laatste keer naar hun gastgezinnen. Maandag zullen ze daar afscheid nemen in alle vroegte om door te reizen naar Fatima.

Via Fatima naar Lissabon

Op een half uurtje rijden van Fatima wordt er in de bus uitleg gegeven over het bedevaartsoord dat uitgebreid bezocht wordt. Op woensdag en donderdag geven de bisschoppen in de ochtend een catechese aan de ongeveer duizend Nederlandse jongeren in een grote zaal die door het bisdom Lissabon beschikbaar is gesteld. In de middag kunnen de jongeren kiezen uit de vele programma's die in de stad Lissabon worden aangeboden.

Na een wake op zaterdagavond worden op zondagochtend de Wereldjongerendagen afgesloten met een slotdienst. De paus weet 1,5 miljoen mensen te verenigen in het Parque Tejo. 's Avonds vliegt de paus weer terug naar het Vaticaan.

Bron: bisdom Rotterdam

De volgende WJD in 2025 zijn in Seoul, Zuid-Korea.

Lezing 18 september: Vredesweek in tijden van oorlog

In deze tijden van oorlog op ons continent wil de Raad van Kerken Oegstgeest de vredesweek niet ongemerkt voorbij laten gaan. In een lezing staat Koos van der Bruggen, lid van die Raad, stil bij enkele van de vele vragen die de oorlog in Oekraïne oproept. Zijn perspectief voor deze lezing is vooral die van een bezorgde burger van Nederland of misschien nog wel meer wereldburger.

Tijd: 20.00 uur

Locatie: Dorpscentrum, Kleine Zaal

Info: jgvdvanderbruggen@ziggo.nl

Gave-kampen

Lunteren 7-12 augustus j.l.

Samen met vluchtelingen uit veel verschillende landen gingen Katren, Lars, Jonatan, Mattias, Anne-Sietske, Thomas, Martine en Pieter uit de NGK op kamp van de Stichting Gave. Deels als deelnemer, deels als leiding en verdeeld over twee groepen voor 13-16 resp. 17-22 jaar. Uit de verslagen hieronder een indruk van de ervaringen.

Donderdag, groep van 13-16 jaar

Wat er precies gebeurd is, weten we niet, maar er wordt hier geleefd, geknuffeld, gespeeld en gepraat alsof het de laatste dag is. Het was een heerlijke dag, vol met henna, engelenacties, toneelstukjes en spelletjes. De jongeren zijn los gekomen en doen gek, praten voluit en genieten ontzettend van elkaars gezelschap. Vanochtend deden we een toneelstukje

over 'de bloedvloeiende vrouw'.

We konden het samen hebben over schaamte en wat ons weerhoudt om bij God te komen. 's Middags was er een waardevolle jongens- resp. meidenmiddag. De jongens hadden het over

voorbeeldfiguren en hebben heerlijk gespeeld. De meiden hadden een mooi gesprek over kleding, mooi zijn en seksualiteit. Daarna was er make-up, henna en materiaal om armbandjes te maken. 's Avonds hadden we een 'kruisavond', een avond waarop we het evangelie met de jongeren mochten delen. Het was bijzonder om te zien hoe iedere jongere naar het kruis ging om daar iets bij God neer te leggen. Daarna hebben we nog heerlijk met elkaar gezongen rond het kampvuur.

Donderdag, groep van 17-22 jaar

Donderdagavond zagen en hoorden we het verhaal van de verloren zoon: een

jongen die naar een ver en vreemd land reist op zoek naar geluk, maar het daar niet vindt. Hij gaat met lege handen terug naar huis, hoopt daar te werken als knecht, maar zijn vader verwelkomt hem thuis. Een nieuw begin, geen schuld maar vrijspraak, nieuwe kleren, geen schaamte maar eer. We legden uit dat, anders dan in de gelijkenis, wij wel een eerste broer hebben die naar ons om heeft gekeken en onze plaats heeft ingenomen: Jezus.

Diezelfde avond stond het kruis buiten – daar konden we al onze schaamte en schuld brengen. Binnen is het feest. En vrijdagavond vierden we dat uitbundig – met heerlijk eten, feestelijke kleding en uitbundige dans. We mogen een voorproefje ontvangen van het grote feest. We vierden geen feest om ons verleden te verdringen, maar omdat ons verleden is voldaan en omdat God door het kruis van Christus een nieuwe toekomst voor ons openlegt. In dit evangelie passen we onze levensverhalen.

Aan het einde van activiteit met 'de mannen' laat ik, Pieter, – dominee – hen in een cirkel staan. We leggen onze handen op elkaars schouders. Ik spreek een zegen uit, terwijl ik mijn handen op een deelnemer links en een rechts van me leg.

Een van de deelnemers, die nog nauwelijks Nederlands verstaat, maakt me na afloop duidelijk dat hij diep geraakt is. De dagen erna geeft hij me af en toe een omhelzing. Zo zijn er heel veel kleine en grote verhalen te vertellen. Tegelijkertijd, ons kamp is zo thuis, dat

Varia-agenda

er naast ruimte om te lachen, ook ruimte voor verdriet is. Hoever laten we deelnemers hun verdriet vertellen? We proberen hier fijngevoelig en wijs mee om te gaan. We horen flarden van levensverhalen die soms bijna ondraaglijk groot zijn. Tegelijkertijd is de veerkracht van mensen iets om heel dankbaar voor te zijn. We verwonderen ons ook over kracht en heelheid die we zien.

Wij genieten met de deelnemers. We zien het kampthema zich ontvouwen: Welkom Thuis bij God. We bidden dat dit voor hen geen incident maar een pleisterplaats mag zijn op weg naar Gods Thuis.

Diverse schrijvers van de Gave-kampen

Nieuwe datum voor de 'Preek van de Leek': 29 oktober

In de vorige OKe staat dat op zondag 3 september a.s. voor de tweede keer een 'Preek van de Leek' gehouden zou worden. Lekenpreker zou zijn de demissionaire Minister van Defensie Kajsa Ollongren. Zij is dan verhinderd en komt nu op **zondag 29 oktober**.

Tijd/locatie: 16.00 uur (inloop is vanaf 15.45 uur); Groene of Willibrordkerk. Na afloop is er gelegenheid om na te praten in het naastgelegen Willibrords Erf onder het genot van een drankje.

Tot slot...

**Bemind zijn
In stilte luisterend
ontdek je de heiligheid
van het leven,
ook al lijkt veel om je heen
niet te kloppen.
Je bent verbonden met Hem –
met de Aanwezige die jou omvat.**

Mirjam van der Vegt